

TARİHİ ASANSÖR 100 YAŞINDA

Elk.Elo. Müh.-Barış AYDIN
baris.aydin@emo.org.tr

İlk yapıldığında su ile çalışan asansör, Türkiye'deki ilk örneklerden birini oluşturmuştur.

Asansör Kulesi, ikinci Juderia'nın bir anıtsal sembolü olarak hem kentsel bir prestij yapısı, hem de Türk Musevi ortak, komşu kimliğinin bir hoşgörü örneği olarak yükselmiş ve İzmirlilik bilincinde sevimli bir yer edinmiştir.

İlk olarak 1907 yılında İzmirli işadamı Nesim Levi Bayraklıoğlu tarafından inşa edilmiş ve yıllarca işletildikten sonra 1942 yılında İzmirli ünlü tüccar Şerif Remzi Reyent tarafından satın alınmıştır.

1928 yılında yapılan düzenlemede asansör, sosyal ihtiyaçları karşılayacak düzeye getirilmiştir. 1930'lu yıllarda tiyatro sahnesi, sinema salonu, gazinosu ve fotoğrafçısı bulunan asansör binası İzmir'in vazgeçilmezlerinden biri olarak kabul edilmiş 1937 yılında restore edilerek günümüzdeki şeklini almıştır.

Joseph Polompo isimli bir semt sakini tarafından anılarına sadık

kalınarak işletilen Asansör, yıllar sonra metruk bir duruma düşmüş ve 1977 yılında İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı İhsan Alıyanak'ın döneminde devredilmek istenmiş ve ilk protokollar yapılmıştır. Bu süreç 1983 yılında başkalarına satılmaması ve devredilmemesi koşuluyla Cahit Günay'ın başkanlığındaki İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne devredilmiştir.

Mithatpaşa Caddesi arasındaki 40-50 metrelik kot farkını yok etmek ve 150 basamaklı semt merdivenlerini inip çıkmak zorunda kalan semtlileri rahatlatmak amacıyla, büyük bir ileri görüşlülükle inşa edilen asansör, Belediye Başkanı Yüksel Çakmur dönemindeki İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından bir kültür, sanat ve eğlence merkezi olarak çalıştırılmak için restore edilmesi kararı alınmış ve Ahmet Piriştina yönetimindeki TANSAŞ kuruluşunca gerçekleştirmiştir.

İlk yapıldığında su ile çalışan asansör, Türkiye'deki ilk örneklerden birini oluşturmuştur. Uzun süre bu şekilde çalıştırdıktan sonra çeşitli yenileme çalışmalarının sonrasında 1995'te elektrikli hale getirilmiştir. Günümüzde 630 kg. (8 kişi) taşıma kapasiteli, 2 duraklı, frekans kontrollü kademesiz hız kontrol ünitesine sahip, otomatik iç kapılı hale dönüştürülmüştür. Su ile çalıştığı yıllara ait bazı mekanizmalar halen asansörün giriş katında bulunan bir alanda saklanmakta ve sergilenmektedir.